

Основні етапи розвитку бухгалтерського обліку в Єгипті

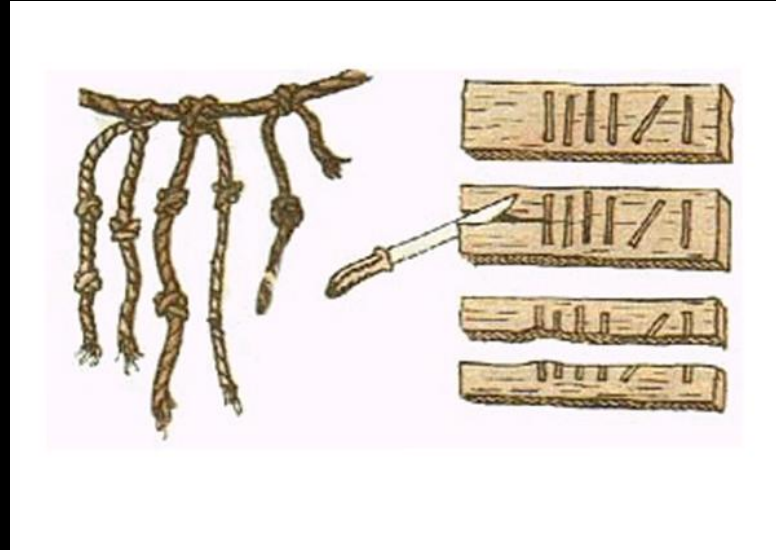
Зародження обліку

Бухгалтерія виникла в епоху палеоліту, коли люди почали усвідомлювати себе в суспільстві. Облік допомагав підтримувати порядок, робити прогнози

Так з'явився рахунок, який починався з якісного відмінності об'єктів.

- ◎ Розвитку рахунку сприяло утворення надлишків і початок обміну. З плином часу в процес рахунку стали залучатися підручні засоби - каміння і палички.

Перші облікові
документи,
виявлені
археологами,
відносяться до 30
тис. До н.е. - Це
зарубки на кістках і
бивнях мамонта.

- ◎ Досягнення первісних людей в області обліку полягають в тому, що з'явилися системи обчислення і записи, що дозволяють реєструвати облікові об'єкти в натуральному вимірі.
- ◎ Це призвело до виникнення перших документів - матеріальних носіїв інформації.

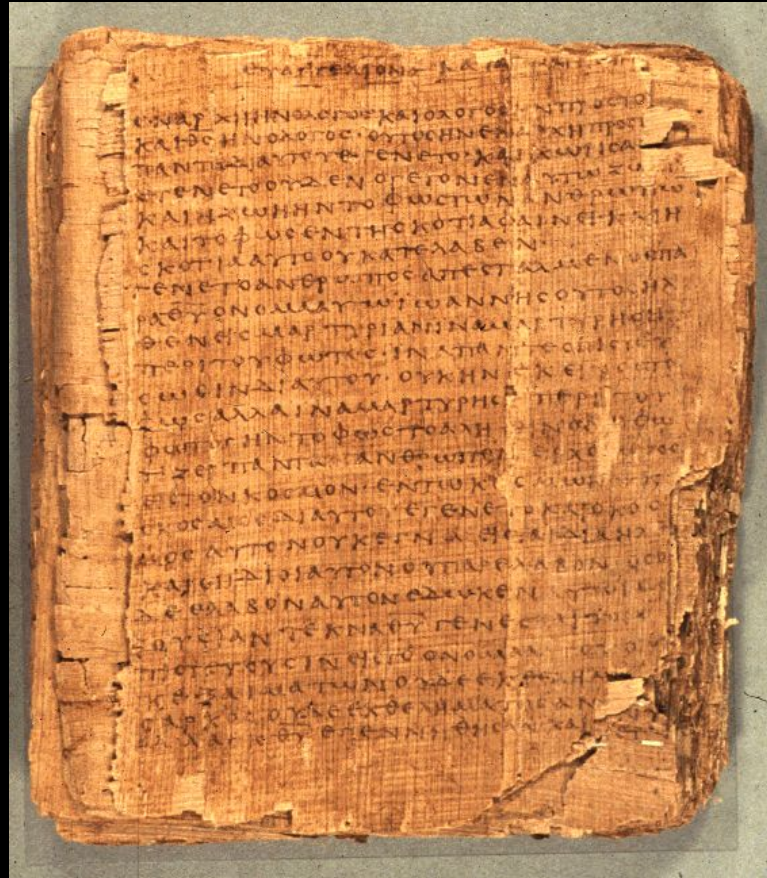
Облік в Стародавньому Єгипті

- ◎ Облікова система Стародавнього Єгипту була частиною системи централізованого управління економікою. Весь урожай і худобу здавалися в централізовані сховища, а потім розподілялися по господарствах, і кожен етап контролювався. Тому поряд з локальним урахуванням виник загальнодержавний облік.

Документи писалися на папірусі (довжина 4-5м, висота 18-24 см). Записи виконувалися червоною і чорною тушшю і носили табличний характер. За стовпцями приводили найменування різних цінностей, а по рядках - дні, за якими зазначалося кількісне їх рух

- ◎ Головним прийомом була інвентаризація.
- ◎ При I і II династіях (3400-2980 рр. До н.е.) кожні два роки проводилася інвентаризація всього рухомого і нерухомого майна країни. Це пояснювалося тим, що право власності на землю та інше майно в Єгипті належало правлячому цареві - фараону. Від його імені і вівся облік.

Документи зберігалися
в запечатаній тарі -
судинах, скриньках,
ящиках, мішках.

Документи фіксували
справжність операції
і відповідальність
виконавців

Для прискорення і
точності
арифметичних
розрахунків
використовувався
спеціальний
прилад - абак,
застосовувалися
обчислювальні
таблиці.

Особливістю давньоєгипетської економіки було використання норм витрати продуктів для утримання працівників, землі, кількості сировини для отримання нового продукту. Нормування охоплювало всі основні ресурси суспільства.

Об'єктом обліку перш за все була земля і її використання. Щорічно складалися кадастри - опису земель до і після розливу Нілу, в яких вказувалися площі ділянок за категоріями землі і в чієм користуванні вони перебували.

Головним багатством Єгипту було зерно, яке зверталось як гроші поряд з ваговими грошима-еквівалентами.

Монет або єдиного еквівалента в Єгипті не знали. Тому після складання інвентарю зібране зерно перераховувалося в умовний вихід, відповідний зніманню з землі при найвищій нормі врожайності, що дозволяло дані різних господарств робити порівнянними і зводити дані по всій країні.

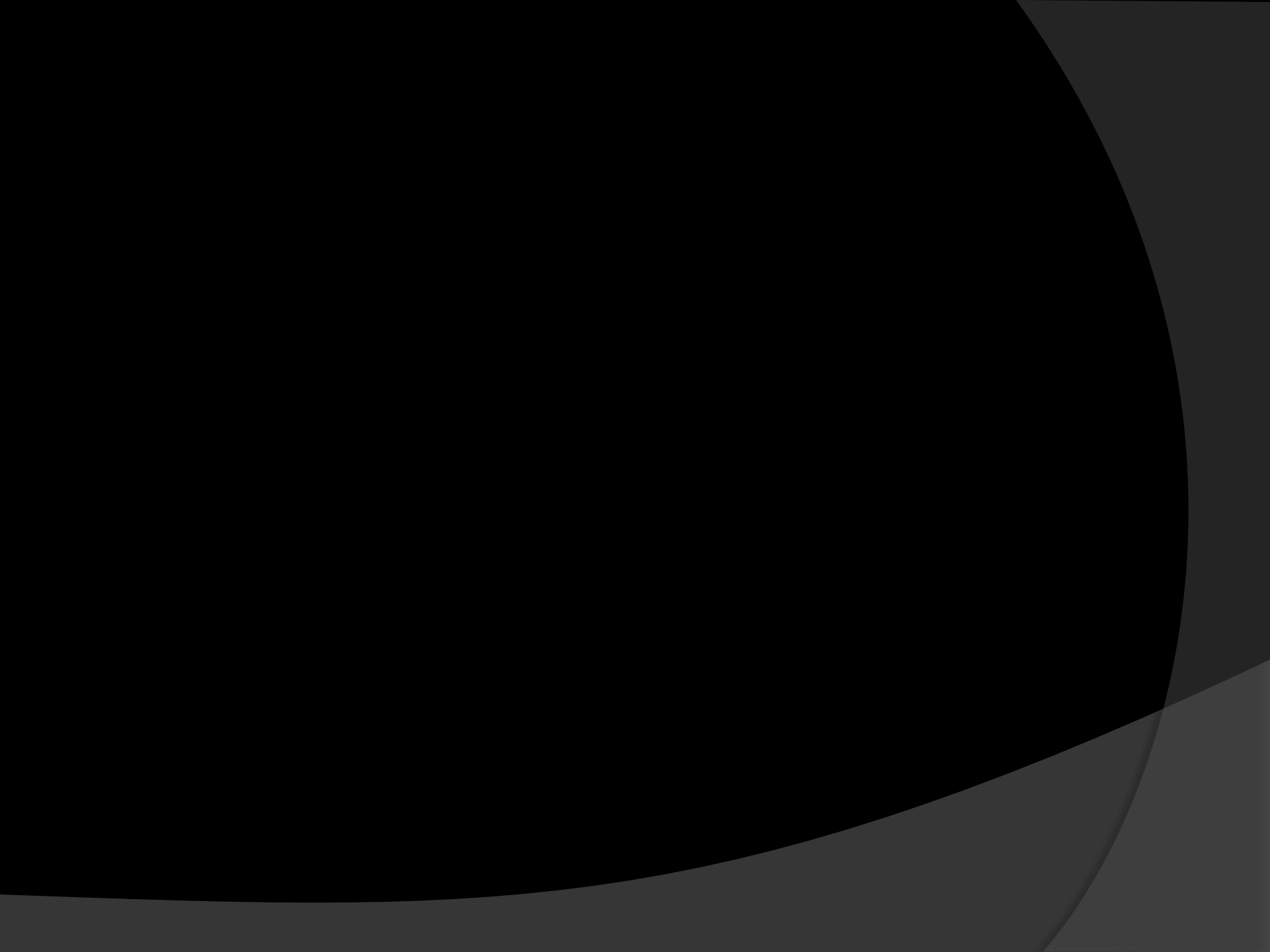
Розвиток інвентарного обліку йшло в двох напрямках. По-перше, це деталізація засобів, їх опис та облік кожного виду засобів окремо. Такий облік нерозривно пов'язаний з організацією складського зберігання і відповідальністю посадових осіб.

- ◎ По-друге, класифікація об'єктів в тій же опису як обліковому реєстрі за групами коштів з підсумками.
- ◎ Цей облік означав узагальнення в рамках натуральних одиниць облікових об'єктів. Але вартісного обліку ще не було.

Інвентарний облік ускладнює оперативне управління господарством, тому в Стародавньому Єгипті з'явився прибутково-видатковий облік. За кожен день наводилися реквізити, що дозволяють вважати документ поточним рахунком, мають прихід, витрата і залишок.

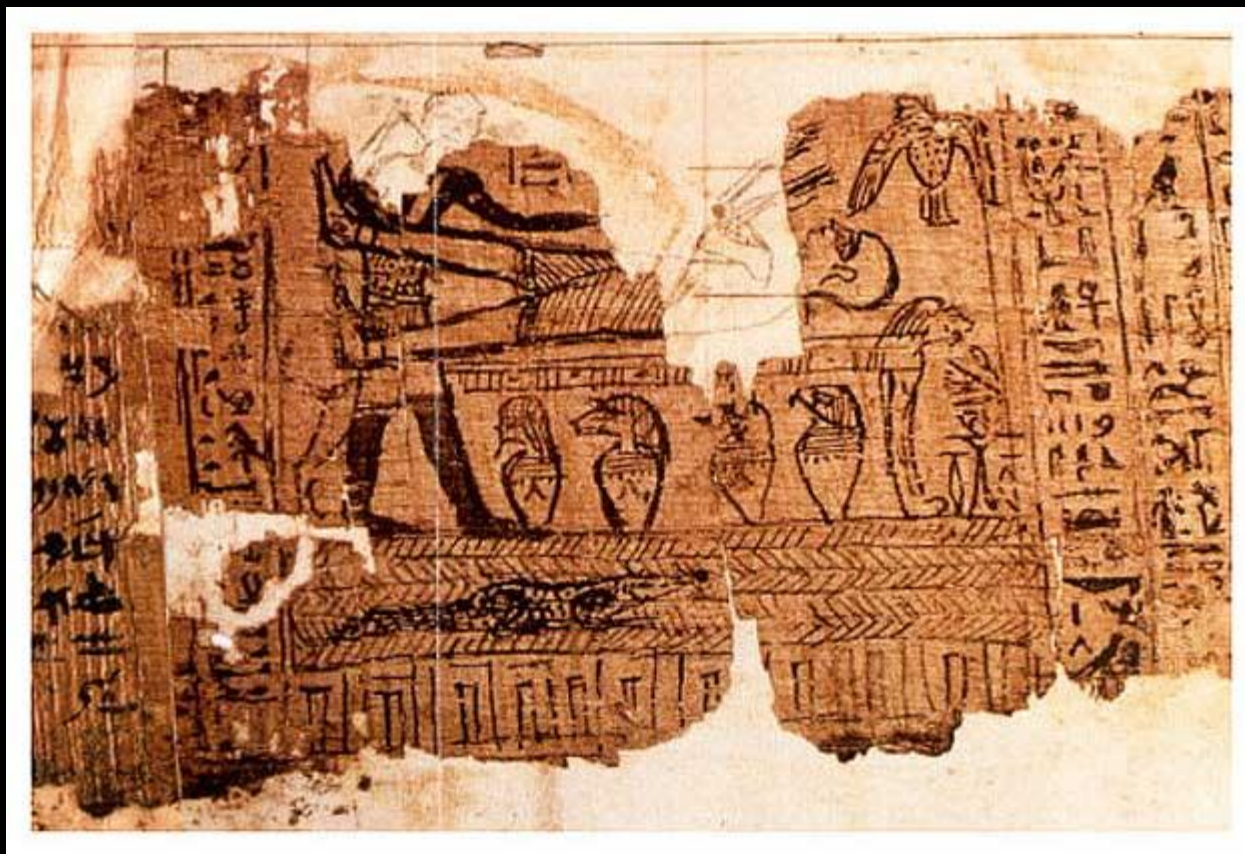

Облік завершувався звітністю по широкому колу показників в натуральному вимірі. Основне призначення - визначити державні ресурси і розподілити їх. Існував контрольно-ревізійний апарат для перевірки відповідності облікових і звітних даних. Облік вівся повсякденно, а звітність ділилася на річну, внутригодовую і за кілька років

Між первинним обліком та звітністю стояв поточний облік. В Єгипті еллінізму виникає новий тип облікового реєстру - ефемерида. Об'єкти враховувалися не загальним підсумком, а рівномірно протягом дня.

Аналіз текстів знайдених папірусів призводить до наступних висновків:

- ◎ Облік вівся по днях;
- ◎ Мала місце облікова символіка;
- ◎ Застосовувалася спеціальна облікова термінологія (залишок - лойпа, витрата - анеломата);
- ◎ Спеціальних способів виправлення помилок не зазначено;
- ◎ Натурально-вартісний облік змішаний з елементами прибутково-видаткового, але хронологічна реєстрація операцій присутній;
- ◎ Ефемерида не має табличного розташування приходу і витрати по колонках.

Банківський облік елліністичного Єгипту реконструйований наступним чином. Бухгалтерський облік в банках починався з письмового розпорядження вкладника. Операції внеску вкладів і виплат заносилися в Ефемериду в календарній послідовності. Поряд з нею заповнювалася прибутково-видаткова книга. Зв'язок між ними здійснювалася за допомогою перевірки дат і імен клієнтів.